

NOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

Samlenotat vedr. rådsmøde (konkurrenceevne) den 25.-26. november 2010

Indholdsfortegnelse:

1. Kommissionens meddelelse om en integreret industripolitik tilpasset en globaliseringstid - fokus på konkurrenceevne og bæredygtighed	2
2. EU2020 initiativet: ”Innovation i EU”: fremskynde Europas udvikling via innovation i en verden under hurtig forandring	5

1. Kommissionens meddelelse om en integreret industripolitik tilpasset en globaliseringstid - fokus på konkurrenceevne og bæredygtighed

Resumé

Det belgiske formandskab ønsker en drøftelse af europæisk industripolitik på rådsmødet (konkurrenceevne) den 25. – 26. november 2010 og vedtagelse af rådskonklusioner på rådsmødet (konkurrenceevne) den 10. december 2010. Arbejdet vil tage udgangspunkt i Kommissionens meddelelse om "En integreret industripolitik i en global æra. Konkurrenceevne og bæredygtighed i centrum" KOM(2010)614, som blev fremsat den 28. oktober 2010.

1. Baggrund og indhold

Kommissionens meddelelse om en integreret industripolitik i en global æra er et af de syv flagskibe i EU's nye 2020-strategi for vækst og beskæftigelse i Europa (KOM(2010) 2020).

Den indeholder en række initiativer, som skal forbedre betingelserne for industrien og associerede servicevirksomheder i Europa. Meddelelsen lægger rammen for Kommissionens indsats på området i de kommende år og adresserer blandt andet

- Smart regulering, herunder at fremtidig regulering skal underlægges et konkurrenceevne-tjek,
- Virksomheders adgang til finansiering,
- En styrkelse af det indre marked,
- Industriel innovation og en styrkelse af kompetencebasen i Europa,
- Kapitalisering af globaliseringen og herunder international handel og adgang til råmaterialer,
- Modernisering af industrien, herunder resource og energieffektivitet, strukturelle udfordringer samt CSR.

Herudover præsenteres en række sektorspecifikke initiativer i forhold til rumfart, bæredygtig mobilitet, samfundsmæssige udfordringer, værdikæder og energi-intensive industrier.

Meddelelsen har i sig selv ikke lovgivningsmæssige konsekvenser, men den kommer med bud på, hvad Kommissionen, Rådet, Europa-parlamentet og medlemsstaterne bør gøre på området. Den vil blive fulgt op af konkrete initiativer fra Kommissionens side.

Sammen med meddelelsen blev der fremlagt et arbejdsdokument "European Competitiveness Report", der analyserer Europas globale konkurrenceevne samt et arbejdsdokument, som analyserer medlemsstaternes konkurrenceevne og konkurrenceevnepolitik

2. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentets synspunkter foreligger endnu ikke.

3. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

4. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

5. Høring

Kommissionens meddelelse om industripolitik er sendt i høring i EU-Specialudvalget for vækst og konkurrenceevne med frist den 3. november 2010. Der er modtaget høringssvar fra DI, Dansk Erhverv og LO.

DI:

DI er positive overfor meddelelsen og særligt den integrerede tilgang, hvor alle politikområder med relevans for industrien koordineres. DI finder det positivt, at Kommissionen vil teste nye lovforslags påvirkning af konkurrenceevnen

DI finder desuden, at det er nødvendigt med en tæt kobling af horisontale og sektorspecifikke initiativer, men er skeptisk overfor inddeling af industrisektorer i kategorier og mener, at der skal ligge grundige sektoranalyser til grund for de initiativer, som lanceres.

DI fremhæver desuden, at det bør være et bærende princip, at europæisk industri høster fordele ved den globale økonomi, og at åbne markeder er en forudsætning for vækst og jobs.

Dansk Erhverv:

Dansk Erhverv er grundlæggende positiv over for, at Kommissionen tager globaliseringens udfordringer op i sin meddelelse og lancerer en række relevante tiltag, der skal styrke europæiske virksomheders konkurrenceevne.

Kommissionens tilgang til emnet er efter Dansk Erhvervs mening imidlertid for snæver, fordi Kommissionens meddelelse primært vedrører fremstillingsvirksomheder og de tilhørende servicevirksomheder og ikke i tilstrækkelig grad inddrager de globale aspekter og øvrige erhvervssektorer.

LO:

LO er af den opfattelse, at meddelelsen i et stort omfang responderer på de udfordringer, som europæisk industri står over for med den stigende konkurrence fra en række nye store handelsnationer. EU bør fokusere bredt på vilkårene for europæisk erhvervsliv.

Udover konkurrence fra nye lande skal erhvervslivet tilpasse sig en verden med stærk fokus på mindre energiforbrug og mere CO2-udledning.

6. Andre landes holdninger

Meddelelsen blev fremlagt 28. oktober 2010 og blev præsenteret på mødet i arbejdsgruppen for konkurrenceevne og vækst den 29. oktober 2010. En del lande har understreget behovet for at se denne meddelelse i sammenhæng med de øvrige flagskibsinitiativer under EU2020 såsom Innovation Union og Single Market Act

7. Foreløbig dansk holdning

Danmark støtter overordnet set, at der fremlægges en strategi for en europæisk industripolitik i en global tid med konkurrenceevne og bæredygtighed i centrum. Strategien skal styrke europæisk erhvervslivs konkurrenceevne og samtidig understøtte en omstilling til en ressourceeffektiv økonomi. På det mere konkrete plan arbejdes der inden for tidligere afgivne mandater.

Det betyder eksempelvis, at der arbejdes for generelt gode betingelser for at drive virksomhed indenfor alle sektorer. Regeringen arbejder endvidere for en målrettet indsats for bl.a. bæredygtig transport, samt at EU's statsstøttere regler opretholdes, og protektionistiske tiltag undgås.

Herudover arbejdes der for at sikre koordination i de mange initiativer, som fremlægges af Kommissionen i øjeblikket, herunder eksempelvis Single Market Act med henblik på at sikre, at meddelelserne vil få konkrete positive effekter i realøkonomien. Det betyder også, at det er vigtigt, at der bliver fulgt op på, om meddelelsen vil få en effekt.

8. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Ikke relevant.

9. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Ikke relevant.

10. Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Ikke relevant.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Meddelelsen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

2. EU2020 initiativet: "Innovation i EU": fremskynde Europas udvikling via innovation i en verden under hurtig forandring

Resumé

Kommissionen vedtog den 6. oktober 2010 meddelelsen "Europa 2020 Flagskibsinitiativ – Innovation i EU" (KOM (2010) 546 final). 'Innovation i EU' lægger op til en styrket fælleseuropæisk indsats inden for forskning og innovation med henblik på at løfte EU ud af krisen og styrket ind i fremtiden. Kommissionens meddelelse om innovation i EU indeholder i alt 34 initiativer, som adresserer udfordringer i forhold til at skabe bedre rammebetingelser for innovation, herunder skabe en tættere kobling mellem forskning og innovation.

1. Baggrund og indhold

Som led i en vækstorienteret dagsorden i EU2020 (efterfølgeren til Lissabon-strategien) har Kommissionen fremlagt meddelelsen 'Innovation i EU'. 'Innovation i EU' er et af syv flagskibsprojekter beskrevet i EU2020-strategien. Kommissionen anbefaler, at EU tager et kollektivt ansvar for en strategisk, inklusiv og erhvervsorienteret forsknings- og innovationspolitik med henblik på at løse store samfundsmæssige problemer (eksempelvis den stigende ældrebyrde), øge konkurrenceevnen og skabe nye arbejdspladser. På baggrund af meddelelsen er der fremlagt udkast til rådskonklusioner, som forventes vedtaget på rådsmødet (konkurrenceevne) den 25.- 26. november 2010.

Kommissionens meddelelse om innovation i EU indeholder i alt 34 initiativer, som adresserer udfordringer i forhold til at skabe bedre rammebetingelser for innovation, herunder skabe en tættere kobling mellem forskning og innovation. En nyskabelse er forslag om etablering af såkaldte innovationspartnerskaber, hvor forskning og innovation på specifikke områder bliver set i sammenhæng med regulering og standardisering med henblik på at løse store samfundsmæssige udfordringer, såsom den stigende ældrebyrde.

I udkastet til rådskonklusioner modtages Kommissionens meddelelse i udgangspunktet positivt. Det understreges, at Innovation i EU er en bred og integreret strategi, der er nødvendig for at nå målene i EU2020. Innovation i EU kan bidrage til, at EU kan imødegå den stigende globale konkurrence, skabe nye jobs og håndtere store samfundsmæssige udfordringer.

Med hensyn til styrkelse af videnbasen og mindske af fragmenteringen lægges der i konklusionerne op til en bedre kobling mellem forskning og innovation, særligt i relation til udformningen af det kommende rammeprogram for forskning og innovation. Der lægges op til at strømline finansie-

ringsinstrumenterne og skabe en bedre balance mellem et kontrolbaseret system og et tillidsbaseret system. Det understreges samtidig, at EU's fremtidige forsknings- og innovationsprogrammer bør udformes således, at det sikres, at små og mellemstore virksomheder, navnlig dem med et stort vækstpotentiale, får nemmere adgang til forsknings- og innovationsprogrammet. Hvad angår styrkelse af det videnskabelige grundlag for politiske beslutninger, lægges der op til at skabe et europæisk forum for teknologisk fremsyn.

Hvad angår markedsføring af gode ideer, er der fokus på at styrke det indre marked for innovation. Der lægges blandt andet op til at styrke finansieringen af innovative vækstvirksomheder gennem en bedre adgang til risikovillig kapital. Herunder skal det gøres mere attraktivt for kapitalfonde at operere i hele Europa. Endvidere skal Den Europæiske Investeringsbanks aktiviteter også fokuseres på innovative vækstvirksomheder. Yderligere lægges der op til at fjerne barrierer for innovation for så vidt angår standarder, etablering af det fælleseuropæiske patent og en europæisk markedsplads for patenter, offentlige indkøb af innovative og prækommercielle produkter og at undgå uhensigtsmæssigheder i reguleringen af det indre marked.

Med hensyn til maksimering af den sociale og territoriale samhørighed lægges der op til at styrke innovation gennem bedre koordinering og specialisering i anvendelsen af strukturfondsmidler, samt at igangsætte initiativer der skal styrke social innovation

Udkastet til rådskonklusioner behandler tillige spørgsmålet om hvordan Innovation i EU skal håndteres på rådsmøder samt hvordan den løbende overvågning af landenes fremskridt skal foretages.

2. Europa-Parlamentets holdning

Europa-parlamentet har endnu ikke udtalt sig.

3. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

4. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

5. Høring

Kommissionens meddelelse om Innovation i EU har været sendt i høring i både EU-specialudvalget for konkurrenceevne og vækst og i EU-specialudvalget for forskning

med svarfrist den 28. oktober 2010. Udkast til rådskonklusioner bliver endvidere behandlet i EU-specialudvalget for forskning og i EU-specialudvalget for konkurrenceevne og vækst.

Følgende parter har haft bemærkninger til forslaget: FTF, DI – Organisation for erhvervslivet (DI), KL, Landsorganisationen i Danmark (LO), Akademikernes Centralorganisation (AC) og Aarhus Universitet (AU).

Høringsparterne udtrykker generel tilfredshed med Kommissionens meddelelse om Innovation i EU, og understreger vigtigheden af, at der tages en bred tilgang til innovation, samt at meddelelsens initiativer fremadrettet konkretiseres yderligere. Parterne har desuden en række specifikke bemærkninger, der opsummeres i det følgende:

FTF opfatter Kommissionens forslag om innovationspartnerskaber som positivt og fremhæver, at offentligt-privat innovationssamarbejde kunne være en måde til at skabe de rigtige rammer for at realisere dette initiativ.

Dansk Industri (DI) udtrykker et ønske om, at ambitionsniveauet for investeringer i forskning, uddannelse og innovation hæves til mere end 3 procents-målsætningen i 2020, og at disse investeringer fokuseres på vækstrettede aktiviteter.

DI støtter Kommissionens intention om at øremærke en andel af offentlige myndigheders indkøbsbudget til innovative indkøb samt Kommissionens forslag om innovationspartnerskaber. DI fremhæver behovet for at mindske små og mellemstore virksomheders barrierer for så vidt angår finansiering, intellektuelle ejendomsrettigheder, regulering, standarder og offentlige indkøb.

Kommunernes Landsforening (KL) ønsker at fastholde en lokal forankring af strukturfondenes prioritering, og finder yderligere meddelelsens forslag om, at en fast andel af medlemsstaternes offentlige indkøbsbudgetter øremærkes til innovative indkøb, ufleksibel. KL finder i stedet, at Kommissionen bør understøtte nationale myndigheders indkøb ved at udvikle redskaber, der kan hjælpe myndighederne med at overkomme eksisterende praktiske og juridiske udfordringer. KL finder det positivt, at EU sætter fokus på alle typer små og mellemstore virksomheders adgang til EU-programmer, og fremhæver det fremadrettede behov for at mindske unødvendigt bureaukrati i forbindelse med administrationen af fondsmidler.

Landsorganisationen i Danmark (LO)

LO finder det vigtigt, at medlemsstaterne får fleksibilitet og metodefrihed i forbindelse med udmøntningen af de enkelte initiativer, herunder at arbejdsmarkedets parter inddrages, og at der tages hensyn til nationale kollektive overenskomster. LO fremhæver et behov for, at hele arbejdsstyrken opkvalificeres med henblik på innovation. LO fremhæver desuden vigtigheden af, at der er balance mellem grund-

forskning og mere anvendelsesorienteret forskning, samt at strategisk udpegede forskningsområder bør fokusere på områder med stor samfundsmæssig betydning.

Akademikernes centralorganisation (AC)

AC finder det generelt positivt, at Kommissionen i den foreliggende meddelelse generelt åbner for en bredere forståelse af innovation end hidtil, herunder at den også omhandler innovation i den offentlige sektor. AC finder det positivt, at Kommissionen peger på behovet for at oprette "videnalliancer" mellem erhvervslivet og den akademiske verden. Der er stærkt brug for at udvikle en ny iværksætterkultur på universiteterne, og et stærkere bånd mellem virksomhederne og både studerende og forskere kan bidrage til, at der bliver stærkere fokus på tværfaglighed, relevans og iværksætteri i uddannelserne. AC ser meget gerne, at arbejdes på i højere grad at udnytte de offentlige udbud, som "driver" for innovation. AC finder det positivt, at Kommissionen lægger op til, at medlemslandene i højere grad end hidtil skal bruge de eksisterende strukturfonde til forsknings- og innovationsprojekter. Endelig finder AC det positivt, at Kommissionen vil igangsætte arbejdet med at udvikle en ny indikator til måling af vækstvirksomhedernes andel af økonomien.

Aarhus Universitet

Aarhus Universitet støtter det overordnede mål med henblik på fortsat investering i uddannelse, FoU, innovation og IKT. Også bestræbelserne på at skabe et reelt europæisk forskningsrum, herunder ikke mindst tiltrække de bedste talenter, støtter AU. AU støtter også EU's ønske om fortsat modernisering af uddannelsessystemet og finder det positivt at se, at EU vil arbejde videre med forenklingen af EU-programmerne. AU er endvidere enig i, at der bør skabes et større fokus på samfundsmæssige udfordringer, og at ERC's rolle i denne sammenhæng bør udbygges. Samtidig med at dette gøres, er det vigtigt, at ERC's rolle mht. at fremme banebrydende forskning, igennem støtte til projekter "fra neden", fastholdes. Endelig støtter AU arbejdet med at etablere et EU-patent og en patentdomstol, og opfordrer til en fortsat harmonisering af nationale regler vedrørende kommercialisering af viden, herunder kommercialisering af universitetsgenereret viden, for dermed at skabe et reelt frit marked også for viden.

6. Andre landes holdninger

Den overvejende del af medlemslandene har en positiv holdning til Kommissionens meddelelse om Innovation Union. Hvad angår innovationspartnerskaber er der et ønske om, at styringsmekanismerne i de foreslåede innovationspartnerskaber skal være fleksible og enkle.

7. Foreløbig dansk holdning

Regeringen er positiv over for den helhedsorienterede tilgang til innovation, men lægger samtidigt vægt på, at der skal prioriteres mellem de mange initiativer. Regeringen støtter generelt en stærkere kobling mellem forskning og innovation med henblik på at styrke væksten i Europa. EU skal blive bedre til sikre sammenhæng mellem kompetencer, forskningsresultater og udvikling af nye produkter og processer.

Regeringen ser også positivt på iværksættelsen af innovationspartnerskaber med henblik på at fremme innovationen inden for specifikke områder og støtter iværksættelsen af et pilotinitiativ om sund og aktiv aldring.

8. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Innovation i EU har ikke konsekvenser for dansk ret, og forslaget skønnes ikke at ville få statsfinansielle konsekvenser for Danmark.

9. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Meddelelsen og rådskonklusionerne har ikke i sig selv samfundsøkonomiske konsekvenser.

10. Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Meddelelsen og rådskonklusionerne vurderes ikke i sig selv at have administrative konsekvenser for erhvervslivet.

11. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Europaudvalget er tidligere blevet informeret om sagen den. 1. oktober 2010 i forbindelse med rådsmøde (konkurrenceevne) den 11.-12. oktober 2010. Meddelelsen blev dog først officielt vedtaget den 6. oktober 2010.